

סוף זמן קרי"ש

עש"ק תרומה
8:58

עש"ק תצוה 8:54

מאן דלא קרי קרי"ש בענתיה
בגדיי הוא כל הווא יומא
הדרק בלק ספ"ד

בי"ה

מבנינו ייגלה התאחדותנו

י"ף ע"י: התאחדות אברכים דקהל ימב לב דסאטמאר
בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

שיעור השבוע

חבורת יסודי התורה
פרשת תרומה
מס' גיטין מב' עד מז'
פרשת תצוה
מס' גיטין מה' עד מז'

תנ"א וא מן לעתה רב"י נחוראי
ואו דא אפ"ק לעבדקיי פ"ק ארבעת דחזקין
מזכיר רבינו שליט"א בסיום סוף קידושין

ב' אדר א' תשס"ח

תרומה

שנה י' גיליון י"ז (ת"ח)

אוצר הגנוז

תקנת קהל טובי עיר מדאורייתא

בשרת מהר"ם בריסק (סימן ב) מבאר באריכות בדיון מנהג שהנהיגו הקהל דכתב בשרת הרשב"א ז"ל ס' תש"טט הוא דאורייתא שכתב "שקלה בעירם הן כביד הגדול לכל ישראל (ועי' בתוס' גיטין דף לו ע"ב ד"ה אלא) ועי' ב"י ד"ה ר"ח ב"י ס' ס"ד וכן בש"ך ס'ק"ג שכתב בשם המהרש"ל שאם הקהל גזרו בתרם נדון הוא דאורייתא, ובשרת מהר"ם שיק (ויד' סי' רט"ו אות ב') דכל תקנת הקהל הוא דאורייתא וכמו שפסק ב"י ד' ס' ר"ח סעי' ל"ג הנשבע שלא לנכנס בתקנת הקהל הוא שבועת שוא אפי' בלא חרם, והנה בשרת דברי חיים י"ד ס' מ"ח כ' דהא דיש לביד כח לגזור על קהלה עם רוב טובי העיר, הוא משום דניתן להם כח זה מעדתם כמו לבית דין הגדול מכל ישראל וכו' ונראה לו דזהו רק מדרבנן ולא כ' טעם לזה ולא הזכיר שם כלל מדברי מהרש"ל ש"ך וט"ז הנ"ל, ותוין מזה כ' הט"ז בס"י רכ"ח סקמ"ב דתקנה שהיא לעשות סייג וגדר הוי מה"ת מקרא דושמרתם את משמרת עשו משמרת למשמרת, הגם דבתורת כהנים סוף פ' אחרי נדרש זה הפסוק על הבית דין שהם מחויבים לעשות משמרת אבל זה פשוט דאם הביד מצווים לעשות תקנה מן התורה, ממילא מחויב הקהל מן התורה לקיים גזירתם כמבואר כ"ז בשרת מהר"ם שיק הנ"ל.

ובשרת מהר"ם בריסק (סי' י"ב) הביא חילוק מיוחדים שהנהיגו, ובין קהל שעשו תקנה, והחילוק מבואר דהרי על הקהל מוטל לעשות גדרים וסייגים ואולי הוא מן התורה כמו שהארכתי בזה במק"א (ועי' לעיל סי' ב') לא כן ביחודים, ואיכ"א א"ש הא דסי' תרכ"ד אף שרבים החמירו על עצמם לעשות שני ימים יו"ח, עכ"ז כיון דלא היתה ע"י תקנת הקהל יש לו התרה ואני אומר לפי"ז דתרת' בעינן לענין שלא יהא התרה למנהג הן שיהי' תקנת הקהל והן שיהי' גדר לרבים לסייג דבלא תקנת הקהל אפי' כשהוא סייג לתורה לא חמיר מגדר ואפי' בתקנת הקהל אם אינו לגדר וסייג לתורה נמי מועיל התרה דהקהל לא נצטוו רק לעשות משמרת למשמרת אבל לא להתענות בזמן שאינו צריך וממילא מועיל היתר ועיי' היטב בשרת הריב"ש הנ"ל ותראה שכן הוא ועי' בשרת ד"ח ת"א ח"י"ד ס' מ"ח ש' ג"כ דקבלת דבר לגדר עבירה או קיום מצוה אסור להיתר רק ש' אח"כ שנומד נגד זה דברי הירושלמי בבני מיישא שקבלו על עצמם שלא לפרוש בים הגדול אתון שאלין לרבי וכו' ואסר ופרקיין ואין אדם נשאל על גדרו וכו', הרי דאפי' דבר שהוא לגדר וסייג נמי מועיל התרה אכן לפי"ד החת"ס הנ"ל נראה דרק אם ה' תקנה והסכמת הקהל אז חמיר מנדר, לא כן ביחודים, ואיכ"ל דהתם מיידי שיחידים רבים קבלו על עצמם דבר זה ולא מצד תקנת הקהל ובוזה לא חמיר מנדר, ושוב ראיתי בחת"ס שם ש' בעצמו כן על דברי הירושלמי:

אין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה

בשרת שארית ישראל (סימן מה) הביא מה שנשאל אם מותר לתת העין חיים שבס"ת מן בראשית לזאת הברכה. תחלה הביא מס' מגיד משרים להבי' בפ' דברים דאין למשנה תורה כ"כ קדושה כשאר הד' ספרים, וכ"כ באו"ח וז"ל אלה הדברים פי' אלה לבד הם הדברים אשר דבר משה דברי עצמו אבל כל הקודם ב' חומשים לא

תורת פיך מאלפי זהב וכסף היינו שטוב תורה שהאדם לומד יותר מאלפי זהב שנותן שילמדו בשבילו אעפ"כ מי שאינו יודע ללמוד מצוה שיתן מעות לתלמידי חכמים ויהיה לו חלק בתורה שלהם, וזה שאמר הפסוק ויקחו לי תרומה היינו תורה מ' ר"ל תורה שניתנה במ' יום אבל מי שאינו יכול ללמוד מאת כל איש וכו' זהב וכסף ונחשת תקחו את תרומתי ר"ל בעד זהב וכסף תקחו את התורה ורוי"ק ונבון.

לקיטו בן אריה

בלימוד התורה מקרבין הגאולה

ויקחו לי תרומה וגו', וי"ל בהקדם לנערץ סוף התורה בתחלתה, שהתורה מסיימת בלמיד' דישאל ומתחלת בבית' דבראשית, ע"פ דברי הגמ' (ב"ב ח.) גם כי יתנו בגויים עתה אקבצם (והושע ה, י), דאם ישראל יעסקו בתורה תהיה הגאולה בקרוב, עיי"ש, והוא הרמוז ע"י למ"ד, היינו לימוד התורה, ב"ת, נוכח לגאולה ובנין הבית ב"ב, ואמר על דרך זה הביאור בדברי התנב"א מיד שאמרו ישראל נעשה ונשמע צוה להם על מלאכת המשכן, ואמר להם ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ירבו לבו, ובגדל מחנה אפרים (פ' תרומה) כתב ששאל אותו אחיו הרד"ק ר"ר ברוך זצלה"ה ממעוזבו מה דאיתא בוה"ק תרומה תורה מ', שניתנה תורה למ' יום, מה שייכות יש נתינת התורה לבנין המשכן וליקחו לי תרומה, ולפי האומר מובן, שכשאמרו נעשה ונשמע שהוא קבלת התורה נתעורר בנין ביהמ"ק, על כן צוה להם תיכף על מלאכת המשכן ואמר להם ויקחו לי תרומה לצורך בנין המשכן, ועל כן רמו בוה"ק תרומה תורה מ', שבכח לימוד התורה וכו' לגאולה זו, בנין המשכן.

הרה"ק ר' שלמה ממזקאטש ז"ל וז"ל הובא בתפארת בנים

בניית משכן בזמן הזה

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ידוע קשיית התולדות שהקשה האיך נהגת מצוה זו בכל זמן, ואפי' שיכולין לקיים מצוה זו לבנות משכן לה' בכל זמן, כי ע"י שקובעין מקום ללמוד תורה נחשב לפני השי"ת כאלו בנוים חלק מביהמ"ק, דכיון שמקום זה עתיד להיות נקבע במקום המקדש נחשב כאלו בנה כבר חלק מביהמ"ק, דאצל הקב"ה עבר הוה ועתיד ברגע אחד, דרק אצלנו יתכן בחי' עתידות לומר שלעתיד יהי' נקבע בא"י, משא"כ אצל הקב"ה אין שייך עתידות דהכל לפניו ית' ברגע א' ממילא נחשב מיד כאילו כבר נקבע שם.

דברי יואל

בניית בית המקדש של מעלה

ועוד י"ל כי מצות ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם נוגהת בכל הדורות בכל מקום ובכל זמן, היינו שעל ידי עבודת בני ישראל יבנו בית המקדש של מעלה, ויהוו מלגורם במעשיהם חורבן למעלה חלילה, ולזה סיים הכתוב ואמר וכן תעשו, ודרשו חז"ל (סנהדרין טו) וכן תעשו להוריות, ובא הרמז בזה לכל הדורות לבנות בית המקדש של מעלה על ידי קיום התורה והמצוות.

ברך משה

הי' בטוח בהם שלא יחטאו

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ירבו לבו תקחו את תרומתי. תרומה לשון 'הפרשה', ואמר הכתוב כשיקחו ישראל את עצמם שיהיו מופרשים לי, מאת כל איש אשר ירבו לבו מן כל איש אשר לבו יתאוה ויחשוק לאיזה דבר, תקחו את תרומתי, מזה תלמדו עד כמה צריכים להיות מופרשים לי, כגון מי שמתאוה לממוץ לצבור הון ועושר, לא יניח ולא ישקוט יומם ולילה מלעסוק במשא ומתן ומלאכה ולעבור ימים ונהרות, מכניס את עצמו בסכנות נפשות, כדי להשיג תאוות המדומה שאינו אלא לשעה וכחלום יעוף, בפרט עבודתי צריך להיות בחשק גדול, שלא יבטל אתכם שום מניעה בעולם מעבודתי במסירת נפש ממש.

דברי יחזקאל

עצי שטים עומדים

עצי שטים עומדים. כי באמרם על כל תלונה נתנה ראש ונשובה מצרימה ואז צריכים להחזיר להם כלי כסף וכלי זהב ששאלו ממצרים ואין כאן הקדש אך עצי שטים עומדים כי משלהם ה' ולא ממה ששאלו ממצרים.

חתם סופר

אילו לא חטאו לא היו מתים

ויקחו לי תרומה. בתנא דבי אליהו (פרק י"ז) בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע מיד אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה, וצריך ביאור. וי"ל, על פי מה דאיתא במס' נדרים (דף י' ע"א) שלא יאמר אדם לה' קרבן, ובספר שלי"ה כתב הטעם דשמא קודם גמר דבריו ימות ונמצא שהוציא שם שמים לבטלה, לכך צריך להקדים לומר קרבן קודם הזכרת השם - ויש להביא ראיה לפירוש השלי"ה מן המקרא הזה שאמר הכתוב ויקחו לי תרומה, דמשמע שאמרו לה' תרומה וכן לא יעשה על פי הדיון הנוכח למעלה, אבל אם טעמו של דבר הוא כפירוש השלי"ה אתי שפיר, ידוע מה דאיתא במס' שבת (דף פ"ח ע"א) בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע אמר הקב"ה מי גילה לבני רזו זה שמלאכי השרת משתמשין בו שנאמר (תהלים ק"ג כ') מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו - ואיתא במדרש רבה (פ' מצורע פרשה י"ח אות ג') דמטעם זה אמר הקב"ה למלאך המות שאין רשות לשלוט בישראל אלא יהיו קיימים כמלאכי השרת - וכן אמרו במס' עבודה זרה (דף ה' ע"א) אילו לא חטאו לא הוו מיייתי - וכיון דבאותו פרק בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע נאמרה פרשת תרומה אין כאן קפיידא אם יקדימו להזכיר את השם תחלה ויאמרו לה' תרומה, כי בעת ההיא לא היה פחד ואימת מות בהיות כולם בבני עליין חיים וקיימים, לכך נאמר ויקחו לי תרומה.

בנין אריאל

טוב לי תורת פיך

ויקחו לי תרומה זהב וכסף ונחשת תקחו את תרומתי. שמעתי פירוש על הפסוק הזה דלכאורה קשה כפל הלשון תקחו את תרומתי וי"ל דהנה כל אדם מחויב לקבוע עתים לתורה ומי שאינו יכול ללמוד יתן מעות לעניי תלמידי חכמים, ובוזה יש לפרש מאמר דוד המלך ע"ה שאמר טוב לי

רבי לייב היה כשמו "הארי שבחברה", צדיק זה נהג לכתת רגליו לכל דבר שבקדושה בשליחותם של רבותיו הקדושים. לאחר הסתלקותו של מרן הבעש"ט מינוהו למלאות את מקומו בפרנסתם של הצדיקים הנסתרים. את הערכתו הרבה של רבו המניח הגדול ממעריטש לתפקיד שנטל רבי לייב על עצמו, ניתן לראות מ"כתב ההמלצה" שנתן בידו, וזה לשון המכתב: נדפס בסוף הספח"ק "דרכי ישרים", "הרה"ק רבי מנחם מענדל מפרימישלאן זי"ע, הנני מן המודיעים נדון האיש הנוכחי, הי"ה התורני הרבני מוהר"ר יהודה לייב בהר"ר יוסף איש הנקרא בפי כל רבי לייב שרשים מראוני, העוסק במצוה רבה שאין למעלה הימנה, כאשר יפרש שיחתו באר היטב פה אל פה דברים שאין להעלותו על הכתב. בכן, אם יראוהו אנשים המקשיבים לקולי וסורים למשמעתי, עצתי אמונה להיות לו לעזר ולסעד, ולהתאמץ את עצמם בכל מיני התפעלות, הן בגופם הן בממונם. כי מעיד אני עליו, שאין דבריו שום נפתל ועקש, ועולה לא נמצא בשפתיו, וירא את ה' מרבים. ואין לך מצוה גדולה מזו, ונבון יבין לאשורו להיות מן הזריון המקדימין, ובודאי שכרו יהיה כפול. ולאשר שבטוח אני במדת טובים, שדברי המועטין ויחוקין כמורבין, אמרתי לקצר, וכל טוב מהם לא יבצר, וה' הרואה אותם מעודם, יברכם בנפשם ומאודם.

מיד דורש שלומם הטוב

דוב בער במוהר"ר אברהם זל"ה"ה

מי"מ דק"ק מעריטש ודק"ק קארץ

רבי לייב, אכן עסק במצוה זו ללא לאות. אשתו ינהלה חנות קטנה בראוונא כדי לכלכל את ילדיה, ואילו הוא כיתת את רגליו מעיר לעיר ומכפר לכפר. אף נהג לטוב בן היחידים, בבאריטשוב, לובלין, לענטשע, יארמליץ ובעוד מקומות, כדי לעורר לבות נדיבי עם לתרום מכספם לפרנסת הנסתרים.

בספר "ימיתים צופים" מובא: פעם אחת, נסעתי עם הרה"ק רבי שמחה בונם מפשיסחה אל הרה"ק דק"ק ראזדימין. ואז היתה דירתו בק"ק ריטשוואל. ובאו אנשים בקובלנה אל אדמו"ר זי"ע שהוציאים לגרש את בני העיר ממקומם, ולתת להם מקום אחר, מחמת איזה טעם. סיפר להם מעשה מהאיש הקדוש רבי לייב שרה"ס אד"ק שהיה בקאוניץ והתאכסן אצל אחד לבלי יכירו אותו. היו סבורין שהוא סוחר עצים אצל ה"ווייסלי". בעל הבית הבין ברעיונו כי זה האיש מהצדיקים הנסתרים. כאשר הכין את עצמו ללכת משם, ביקשו בעל הבית, שיקנה איזו סחורה מחנותו לביתו, כדי שילך לחנותו. והנה עשה רצונו והלך לחנות וראה כל הסחורה. אחר שלקח כל חתיכה בידו ממש, אמר על כל חתיכה וחתיכה שאין זו סחורה. אך על בתי ידים אמר שזו סחורה, אך אין זה עבורו לקנות. אחר כך נסע ממנו לשלום כדרכו.

והנה באותה שנה היתה מלחמה ובעיר קאוניץ שדדו את כל העיר, ובזזו כל האוצרות והחנות ומחנות שהיה הצדיק הנ"ל שם, לא לקחו כלום רק "בתי הדיים". ואמר הרה"ק רבי שמחה בונם שהוא יודע מאיזהו מקום בתורה לקח רבי לייב לעשות הפלא. מן הכתוב, "וילך עשו אל ארץ אדום וגוי". ובא וראה מעשה צדיקים.

פעם בא לעיר לויצק. הוא אלו מאיש אחד שלש מאות ר"כ, ונתן להאיש שטר חוב. האיש היה חנווני, ובחנותו היה אוצר גדול של מלח, שממנו היה מוכר, כשהלך למד מלח לקונה, נפלא הפיתקא מכיסו לתוך אוצר המלח ושקעה בו. השי"י שלח ברכה באוצר המלח. הוא מכר ממנו שנה תמימה, והגלה לא נחסר מהאוצר בשנה הבאה כשבא רבינו לשם, וביקש הרב מהאיש כי יתן לו את שטר החוב בחזרה והוא ישלם לו. והאיש חיפש את שטר החוב בכל חדריו ולא מצאו. אמר לרבינו: "חפשתי ולא מצאתי". שאל אותו רבינו: "האם קנית מלח שהנה?". ענה האיש בשלילה. ציוה עליו לחפש אותו באוצר המלח. חיפש שם ומצא אותו. אמר לו רבינו: "איני צריך לפרוע לך, כי שטר החוב פרע לך בהקדמה ועוד יותר ממנו שקבלתי ממך".

בהקדמה לספרו "שו"ת איסר יהודה" מובא מעשה שסיפר המחבר:

היקולא די צדיקיא

הרה"ק ר' לייב שרה"ס זצ"ל
די אדר תקנ"א

כששהה בלבוב, הזדמן לפניו זקן מופלג שנמנה על משמשי רבנו הקדוש רבי לייב. משנודע לגרא"י כי אותו זקן שימש בקודש את רבנו שאל אותו: "אימור לי מר, בזכות מה הארכת ימים ועוד אבקשך שתספר לי איזהו שהוא מעשה מרבי".

נאנח הישיש והשיב: "מה אומר, משרת פשוט הייתי בבית רבנו, ולא זכיתי להבין את דרכו בקדוש. אך דבר אחד אוכל לומר לכבוד תורתו, לפני פטירתו פנה אלי ואמר לי: 'הלא שישמתי במיטב כחותיך, שאל טל א ממני דבר מה ואאציל עליך ברכה לפני מותי'. אך מרוב בערותי לא השכלתי לבקש ממנו גדולות ונצורות. בעת ההיא חלתה זוגתי, והרופא הורה לה לשתות חלב. לכן ביקשתי מרובנו שפרתנו לא תחדל מלהעניק לנו חלב. הריס הרבי את ידיו הקדושות, הניחן על ראשי וברכני בצחות לשון: 'ידיין בהמה זאל געבען אסאך מילעך, און די בהמה זאל לאנג לעבען [בהמתך יתן הרבה חלב. ואילו אתה הנהוג כמעשה בהמה ואינך מבקש ברכה ראויה לשמה תזכה לחיים ארוכים]'. 'בשכר ברכתו של אותו צדיק' סיים היהודי הישיש את דבריו 'הארכתני ימים'...

בשנת תקל"ד הכה נכרי אחד את בנו ילד בן שנתיים, עד שהרגו והיה דמו שותת ממנו. אחר כך זרק את גופו לחצר יהודי העליל עליו שמצב דמו. כשכבא מבית המפלט לחקור הדבר, והיו היהודים בסכנה גדולה, מיד נראה שם רבי לייב שהתחיל לדבר לאותו התינוק, ולהתשוממות כל הנאספים החל התינוק לדבר, והראה על אביו האכזר, כי הוא הכה אותו. המאורע הנפלא הלזה נכתב להאפיפיו ברומא קלמנס הארבעה עשר, ובעקבות כך הוציא אגרת גליה נגד עלילות הדם, ובה מוזכר את המאורע.

עליו לגוי מרומים

רבי לייב היה רגיל לנסוע כמה פעמים בשנה להרה"ק רבי פנחס מקארץ. בשנת תק"נ בא לרבי פנחס ליום הכפורים. במוצאי יוה"כ הלך לקבל ברכת השנה מרבי פנחס, השנים סגרו את הדלת ושהו שם קצת, בצאתם נראו כשעניהם זולגים דמעות. אמר רבי לייב: "מה אעשה אם צונכם הוא להיות ראשוין". השומעים לא הבינו פשר הדברים. באותה שנה נפטר רבי פנחס מקארץ ב"י באלול עש"ק פ' תצא שנת תק"י ורבי לייב שרה"ס נפטר ב"י באדר שנת תקנ"א בעיר יאלטושקוב. ואז הבינו פשר הדברים.

בנוגע לפטירת רבי לייב מסופר שהקיסר יוסף השני עבר דרך יאלטושקוב, שם נשברו ארבעת צירי אופני מרכבתו שהיו מברזל. הקיסר הבין כי לא מקרה הוא, ואמר: "ידעתי כי לייב עשה לי את הדבר הזה, אלך ואבקר בביתו, אמנם אני אמות, אבל גם לי הוא לא יחיה". ביום הקיסר העירה שאל את האנשים איזה דירתו של רבי לייב, והראו לו. כשכנס ולא מצא את רבינו בביתו, אמר לבני הבית שלא ידעו מי הוא: "כשיבא תאמרו לו שאי אפשר לי לסבול עוד יסורים נוראים כל כך, אנכי הולך למות אבל גם הוא לא יחיה עוד". הקיסר חזר למרכבתו שתוקנה ביתנים וחזר לפטירתו בוויין. לא עברו ימים מועטים והקיסר מת. לפנות ערב שב רבינו לביתו, וכאשר אך דרכה רגלו על מפתן הבית קרא: 'אוי! כבר נכנסה הטומאה אל ביתי', כשספרו לו דברי האשכנזי שהיה במעונו, קרע מיד את בגדיו והחל לבכות בקול קורע לבבות.

במוצאי שבת שהתקבצו מקורביו אל ביתו כמנהגם, שמעו את רבינו הקדוש מדבר אל עצמו ואומר: "רבישיע למה זה נפל הגורל דווקא על יאלטושקוב ולא על ברדיטשוב

או קישניוב. אבל רבישיע אם כך נזר עלי מן השמים הרני מקבל כל זה באהבה".

כשנכנסו אל חדרו הודיע להם כי הגיעה שעתו להסתלק מן העולם, וצויה עליהם שיקברוהו ללא כל גינוני כבוד, ושהלויה תהיה פשוטה. ביום ארבעה לחודש אדר שנת תקנ"א החל לדבר אודות גדולת וקדושת מרן בעל הי"מון אברהם" על שו"ע או"ח, אותו הפליא כל ימיו, ובכל פעם שהתראה עם הרה"ק משפטיטווקא דברו המה אודותיו וסיימו שהוא תלמיד חכם אמיתי, וגם עתה היו דבריו האחרונים: "ירי אבאלע קאלישער איז א אמתיער גאון, א אמתיער מקובל, און א אמתיער צדיק", ובה נח נפשיה ועלה לשיבה של מעלה.

אחרי פטירתו קיימו בני עירו את צוואתו, וערכו לויח פשוטה. חצבו קבר ומעליו אבן אשר עליה נחקק רק את יום ההסתלקות. אחר שנים אחדות נבנה אהל סביב הקבר, סוכה קטנה מעץ מכוסה בגג של קש, לתוכה היו באים להשתטח על קברו ולהעתיק שם את בקשתם.

פעם בא עשיר אחד מעיר ניקולוב, ושמו ר' שלמה ישעיה, להשתטח על קברו. האיש היה קבלן אצל המלכות, והניח על קבר רבינו פתקא ובה בקשה שיצליח בעסק הקבלנות ששמד בה אז. בראותו את האוהל העלוב הנטה לנפול, חשב: "כאשר יעזור לי ה' ואצליח בעסק זה אבנה אוהל הגון על קבר הצדיק". והנה נתמלאה בקשתו והקבלנות נמסרה לו במקום טוב ובתנאים נאותים. בחזרתו לעירו, עבר דרך יאלטושקוב. הלך אל נכדי רבינו ונתן להם סכום הגון, ולקחת יאלטושקוב מסר חמש מאות רובל לבניית אוהל אבנים על קברו של הצדיק.

חששו בני יאלטושקוב שהקמת אוהל מכובד על קברו לא תהיה לרצון הצדיק, שכן הייתה צוואתו בפירוש שלא יחלקו לו כבוד גדול אחר מותו. טעו אל הרה"ק מאפסא זי"ע לשאלו כדת מה לעשות. הרה"ק מאפסא התיר להקים בנין אבנים, אך בתנאי שלא יסלקו את האהל הישן אלא שיהא החדש סביב הישן. להחת האבן הראשונה בא הרה"ק רבי מרדכי מטשרנוביל זי"ע, ממלא מקום רבי לייב בפרנסת הל"יו צדיקים הנסתרים. אחרי שהעמידו את הכתלים, כשרצו לבנות את הגג, הבחינו הבונים שאין באפשרות לבנותו מבלי לסלק מקודם את הגג הישן של תבן. פועל אחד טיפס לסלוק, נפל מעל הגג ומת. חשבו אולי מקרה הוא, ועלה פועל אחר, שגם הוא נפל ונהרג. או אז הבינו שלא בכדי קרה הדבר ובודאי הוא מפני שלא ציינו לצוואת רבינו הקדוש.

בימים ההם חי ביאלטושקוב אחד מנכדיו ר' יוסקה שמו, שהי ירא שמים. ר' יוסקה דן אמר לבעלי הבתים שבעיר, שהוא בעצמו יעלה ויסלק גג התבן, כי בטוח הוא שלו לא יעשה לקינו דבר רע באומרו: "מיר וועט דער זיידע נישט הרגענען!". אומר ועושה עלה ר' יוסקה לסלק את הגג, אך משהחל במלאכתו נפל באורח פלא ונחבל קשות. הדבר זינעו את יהודי העיר והטילו עליהם פחד. לכן שלחו איש אחד, שישאל את פי קדשו של מרן הי"אויב ישראל" מאפסא שגר בעת ההיא במעוזו מה זה ועל מה זה, ענה להם הצדיק: "רבי לייב שגא את הכבוד בחייו והוא שונא אותו תכלית שנאה גם לאחר פטירתו, ואיננו חפץ באהלו".

כך נותר האוהל ללא תקרה, אך בשנים מאוחרות יותר כוסה בדי שמיא על ידי עץ שגדל בתוך האוהל וצמרתו האהילה על כל סביבותיו.

ידוע ומפורסם, כי רבנו הקדוש פעל ישועות רבות בחייו ואף לאחר פטירתו, ועל ציונו הקדוש אירעו מופתים לרוב.

ספרו זקני העיר יאלטושקוב, כי בשנת ת"ח נארח בעיר האדמו"ר רבי דוד מטלע שהלך לבקר את קבר רבי לייב. בחזרתו אמר לבני העיר: "אל תפחדו מפני החוליער יש לכם אריי - לייב - שגין עליכם". וכן היה, שיאלטושקוב ניצלה מן המגיפה ששלטה בכל הערים אשר סביבותיה. רבים הם הסיפורים המתהלכים על רבי לייב שרה"ס. ברם הם אך טפח מעוצם גדולתו הרבה. טיפה מן הים הגדול על פרשת גדולתו הלא המה כתובים בספרים "החדש באריי", "גור אריה יהודאי", "ספר הדורות הנבדש" מתלמידי הבעש"ט, ועוד.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, ובמס' סנהדרין (דף ז): פריך מאי אשר תשים אשר תלמדם מבעי ליה, אמר רבי ירמיה ואיתימא רבי חייה בר אבא אלו כלי הדינין מקל ורצועה.

ונראה בהקדם מה דאיתא בזה"ק בפרשתן (דף צו:) וכי ימכור איש, דא קוב"ה, את בתו, דא נשמתא קדישא, לאמה, למהוי אמה משתעבדא בנייכו בהאי עלמא, במטו מנייכו בשעתא דמטי זמנא לנפקא מהאי עלמא, לא תצא כצאת העבדים, לא תפוק מתנפא בחובין, אלא תפוק בת חורין ברירה נקיה, עיי"ש בדבה"ק. והוסיף מרן דר"ז זללה"ה בדברי יואל בפרשתן (עמוד קמה) כי אזהרה זו קאי על חטא הידוע, אשר היא הזוהמא הגדולה ביותר שנבקת לנשמת האדם והוא המעכבת את הגאולה שלימה, והיינו לא תצא כצאת העבדים שהם פרוצים בנות כדאיתא בגמרא (גיטין יג.), עכ"ל.

והעצה היעוצה שיוכה האדם לטהר את נפשו ונשמתו שלא יצא מלוכלך בחובין, הביא כ"ק מרן אמו"ר זללה"ה בכרך משה בפרשתן (עמוד קעו) מה שפירש רביה"ק מלובלין ז"ע (הובא בייטב פנים יפה לעינים אות יח) אמרם ז"ל (שבת קד.) הבא ליטרה מסייעין אותו. ולכאורה היל"ל מסייע לשון יחיד שהש"ת לבדו מסייע, אלא הכוונה על צדיקי הדור שמסייעים להם לישראל להתקדש ולהיטהר, עכד"ק. אך מתאונן שם אבא מארי זללה"ה כי בדורות הראשונים זכו בני ישראל לתשובה בלב שלם, בכח הצדיקים הקדושים אשר האירו עיניהם ולבם של ישראל בימים הללו, עיי"ש שהאריך.

ואנן בעינינו מה נאמר ומה נדבר, כאשר נעדרו מעולם השפל הזה כל הצדיקים הקדושים מדור האחרון, הם הלכו למנוחות ואותנו עזבו לאנחות, כל עוד שהיו צדיקים וקדושים היה מי שסייע ליטרה, והאירו לבות בני ישראל בדברי כבושין שהיו יוצאים מן הלב ונכנסים אל הלב, ועל ידי זה היו מכבסים את נשמותינו וטיהרו אותנו מכתמי העונות, ובעוה"ר בימינו אלה אין מי שיעורר לבות בני ישראל לתשובה שלימה להש"ת, אין מי שיאמר דיבור אמיתי, אין מי שיאיר יראת שמים בלבבות בני ישראל, מאמינים אנתנו בסגולת וערך ימים הללו שיכולים לכבס הנשמה ולהתקרב לפני השי"ת, ובקצת תשובה יכולים לזכות לעינים גדולים ונשגבים, וצריכים רק לזכך ולטהר הנשמה מכתמי הנפש, אבל באיזה כח נוכל להתעורר לתשובה להתקרב אל השי"ת.

אמנם מצאנו כופר לנפשנו, בדברי כ"ק מרן דר"ז זללה"ה בדברי יואל (הושענא רבה עמוד שפט) לפרש דברי הגמרא בסוף מס' סוטה דמפרש ואזיל גדול שפלות הדור בעיקבתא דמשיחא איך שיהיה פני הדור, ומסיים ועל מי יש לנו להשען על אבינו שבשמים, ולכאורה קשה דמשמעות הדברים יגיד דרק במצב השפלות הגדול ההוא אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, והוא תמוה דכי בזמנים אחרים כשלא היה מצב הדור שפל כל כך היה לנו על מי לסמוך מבלעדי אבינו שבשמים. אך ביאור הענין דחז"ל התנבאו בזה ברוח קדשם שיבואו ימים אשר לא יהיו עוד לישראל צדיקי אמת להנהיג דורם לסייע לישראל לטהר לבם ולקרנם אל דרך האמת, ולא נותר לנו שום

דברות קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ס"ג פרשת משפטים שנת תשס"ח לפ"ק
נתפרסם ע"י ועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מסייעין כי אם אבינו שבשמים בלבד, ואין לנו שום עצה אחרת אלא להשען על אבינו שבשמים שהוא יסייענו ויושיענו, כי לא יטוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול, עכ"ל. ומעתה בימינו אלה אף כי אזלת ידנו, שור כי אבדו חסדינו, ואין לנו הצדיקים הקדושים שסייעו אותנו, עם כל זה הרי יש לנו אל חי וקים, ועליו אנו נשענים שסייע בידנו להטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה.

ובדרך זה יש לפרש מה דאיתא בזה"ק (ויחי דף ריט:) תנן אמר רבי יהודה לית לך חובא בעלמא דלא אית ליה תשובה בר מהאי, ולית לך חייביא דלא חמאן אפי שכינתא בר מהאי, דכתיב (תהלים ה ה) לא יגורך רע כלל. והקשו המפרשים ממה שאמרו חז"ל (ירושלמי פאה פ"א ה"א) אין לך דבר העומד בפני התשובה, ובהריא מבואר במקום אחר בזה"ק (ויקהל דף ריד:) דתשובה מהני אלא צריך תיובתא סגי. ובאמת כאשר נתבונן הלא בעוה"ר רחוקים אנו מאד גם ממדריגת תשובה תתאה, ובעוה"ק מחמיר מאד שצריך תיובתא סגי, הלא אימה ופחד יאחז אותנו איך נוכל לזכות לזה, וכמה רחוקים אנו מנקודה אמיתית של תשובה. אולם בזה יש לנו להתחזק, דאלמלי היינו צריכים לעשות תשובה בכוחינו הדלה, אז היה צורך לעשות חשבון על איזה עבירה מהני תשובה ועל איזה עבירה לא מהני רק תיובתא סגי שהוא למעלה מכוחות אנושי, אכן מאחר שגילו לנו חז"ל דהבא לטהר מסייעין אותו מן השמים, הרי אצל הקב"ה שהוא כל יכול אין חילוק בין רב למעט, ומעתה אם אנו זוכים לתשובה רק בסייעתא דשמיא, נמצא שאין חילוק אם צריכים לזה תשובה קלה או תשובה חמורה, שהרי הקב"ה מסייע בדינו, וכאשר הקב"ה מסייע הרי יעזור לנו שנוכה גם לתיובתא סגי, ועל ידי זה לא תצא כצאת העבדים מלוכלך בחובין, ונוכה לחקן כל החטאים עוונות ופשעים.

והנה דבר זה שהקב"ה מסייע את בני ישראל הוא על פי חוקי התורה, דהקב"ה שומר משמרתה של תורה, ומקיים בזה מצות השבת אבידה, וכתב באור החיים הקדוש (פ' תצא) דמצות תשובה יש בה משום השבת אבידה, כי העובר את פי ה' קרוי נדה, על דרך הכתוב (דברים יט) ונדחת והשתחית להם, והוא תועה בדרך שאינו יודע איזה דרך הישרה שיבור לו, והחייב מכה מצות השבת אבידה להורות דרך תשובה, ולהחזירו בדרך הישר להתהלך לפני האלהים באור החיים. ובכך הקב"ה השומר משמרתה של תורה, כאשר רואה איך שבני ישראל תועים בדרך, תעיתי כשה אובד (תהלים קיט קעו), כולנו תועים ונאבדים בכבוד הגלות ואין אנו יודעים איזה שיבה ואיזה ביאה, לשוב ולהתקרב אל השי"ת, הקב"ה מסייע בדינו להשיב אותנו ולהדריכנו

במעגלי צדק למען שמו. וכן פי' הרה"ק מהר"ש מבעלזא זללה"ה בפרשתן דהקב"ה מקיים מצות עזוב תעזוב, ע"ד פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם. אך העיר החיד"א בראש דוד (פ' מט"ו) דבאמת מצד הדין הקב"ה כביכול פטור מדיני השבחה, דק"ל (חור"מ סי' רס"ג ס"א) דזקן ואינו לפי כבודו פטור ממצות השבת אבידה, והקב"ה מלך הוא ואינו לפי כבודו כביכול לקיים מצוה זו. אכן ק"ל (שם ס"ב) אם מצא בהמה והכישו נחייב להטפל בה ולהחזירה אף על פי שאינה לפי כבודו, שהרי התחיל במצוה. ובכך מאחר שהקב"ה מייסר את האדם לעוררו לתשובה, הו"ל התחיל במצוה, וכביכול צריך שיחזירו בתשובה, עכ"ל. (ועיין בנחלת בנימין מצוה קכ"ב אות ח.)

ובלכתנו בדרך זה יל"פ דברי רש"ז"ל (פ' נצבים) למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקלות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם לפני המקום ולא עשה אתכם כליה והרי אתם קיימים לפניו. וקשה האיך יתכן שבא משה רבינו להקל בעיניהם ענין התוכחה לבל יפחדו מאימת הדין ואמר הרבה הכעסתם לפני המקום ולא עשה אתכם כליה, הלא הקב"ה אמת ותורתו אמת, ואיך פייסם משה כאילו הקב"ה אינו מקיים התוכחות, הלא אמרו חז"ל (בבא קמא נ.) כל האומר הקב"ה וותרן וכו', כי הוא שופט אמת ודיין את כל העולם בדין ומשפט, ומה פייסם משה רבינו.

אך ביאור הענין על פי מה שכתב בתפארת שלמה (פ' ויחי) לפרש הכתוב האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, דהנה כתיב (שיר השירים א ד) משכני אחרין נרוצה, פי' אנו מתפללים להקב"ה להמשיך אותנו אליו במדת החסד ואנחנו נרוצה אחריו, כי קנין משיכה הוא בשני אופנים (כמבואר במס' קידושין דף כב:), הא' הכישה במקל והיא תבוא, והב' קורא לה והיא באה, והנה באופן הראשון בבחינת הכישה במקל כבר לקיינו והוצלנו בכבוד הגלות המר, אך אנו מצפים להיות הגאולה וישועה באופן השנית בבחינת קורא לה והיא באה, וזה שאמר יעקב אבינו את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, שהיה מתפלל על אחרית הימים קודם ביאת הגואל שאין בנו עוד כח לסבול היסורים מכובד הגלות המר, הנה יקרא אתכם בקריאה בעלמא, ויהיה המשיכה אליו בקריאה ולא על ידי יסורים ח"ו, עכ"ל.

ישמעתני מפ"ק של אבא מארי זללה"ה להוסיף על זה בדקדוק לשון הכתוב משכני אחרין נרוצה, שהרי יש חילוק בין שני קנינים אלו, כי באופן קורא לה והיא באה, אז האדם הקונה עומד לפני הבהמה וקורא אותה, הוא הולך והבהמה הולכת אחריו, מה שאין כן באופן הכישה במקל הוא להיפך, שהאדם הולך אחרי הבהמה ומכיש עליה ורצתה לפניו, ועל זה מבקשת כנסת ישראל מלפני הקב"ה משכני אחרין נרוצה, שיקנה הקב"ה אותנו בקנין משיכה בקריאה של חיבה, והיינו אחר"ך נרוצה, שהשי"ת יעמוד לפנינו ואנו נלך אחריו, באופן קורא לה והיא באה שהבהמה הולכת אחר הקונה, מה שאין כן כשהיא באופן הכישה במקל אז הבהמה הולכת לפני הקונה, עכ"ל.

דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

(המשך מעמוד ג)

ומעתה י"ל דכאשר שמעו ישראל צ"ח תוכחות הוריקו פניהם, כי המה ידעו והבינו היטב דאין יסורים בלא עון (שבת נה.), ולא עניש קוב"ה למגנא, אלא הכל הוא בחשבון מדה כנגד מדה, והרי פרשת התוכחה ניתן להפחיד את האדם שישמור את נפשו לבל יחטא, אך בשמעם בתוך הצ"ח תוכחות, גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת, דדרשוהו חז"ל על מיתת צדיקים, נתבהלו בני ישראל על דבר זה שיבא זמן אשר לא יהיה ביניהם משה רבינו וכל הצדיקים אשר יסייעו את בני ישראל הרוצים ליטור שיוכלו לכבס כתמי נפשם, ולזה הוריקו את פניהם בראותם המצב הקשה שיהיה בעקבתא דמשיחא, ואף שידעו דהקב"ה הוא כל יכול ובכוחו לסייע את בני ישראל, מכל מקום הלא הקב"ה הוא מלך זקן ואינו לפי כבודו לסייע לבני ישראל, ולזה אמרו מי יוכל לעמוד בכל אלו בלי שום סיוע ועזר, ולזה התחיל משה לפייסם אתם נצבים היום כולכם לפני' ה' אלהיכם, דאדרבה מחמת גודל הצרות והיסורים יהיו בבחינת אתם נצבים לפני' ה', והקב"ה הוא אחרינו ומכיש אותנו במקל לעזור את לבבינו לתשובה, ומעתה כיון שהתחיל הקב"ה נתחייב בחיוב גמור במצות השבה לסייע ולהדריך אותנו שזוכה לילך בדרך התורה והישרה, שנוכל להגיע לדרך התשובה הראויה.

ובזה יתבאר הכתוב ואלה המשפטים אשר תשי"ם לפניהם, ולא נאמר אשר תלמדם, כי בא לרמוז על משפטי התורה המבוארים בפרשה זו, ובפרטן מצות השבת אבידה השב תשיבנו לו, דחייב הקב"ה השומר משמרתה של תורה לקיים, ואף שהקב"ה הוא זקן ואינו לפי כבודו, מכל מקום כבר נתבאר דאם התחיל במצוה חייב להחזירה. ולזה דרשו חז"ל אשר תשים, אלו כלי הדינין מקל ורצועה, דחייב הקב"ה לקיים מצות השבת אבידה מכה המקל ורצועה, שהכיש הקב"ה אותנו במקל ורצועה מן השמים, ודינא הכי דאם הכיש הבהמה נתחייב בהשבה.

ויש לפרש בזה דברי התרגום ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, ואילין דיניא די תסדר קדמיהון, וכתבו דורשי רשומות (חמרא טבא פרשה זו) קדמיהון אותיות דיין מקו"ה. והכוונה כי דבר שהקב"ה מסייע את בני ישראל להטור למדוהו חז"ל ממקוה, וכדאיתא בגמרא (יומא פה:) מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, ולזה תרגום אונקלוס על ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, ואילין דיניא די תסדר קדמיהון, ונרמז בזה דיין מקו"ה, לרמוז שהקב"ה מקיים משפטי התורה, וראיה לזה הוא ממקוה, ובוה יש לנו התחזקות על ימינו אלה דאף שנשארונו בלי צדיקים, יש לנו על מי להשען על אבינו שבשמים, כי הבא לטהר מסייעין אותו מן השמים, והקב"ה בעצמו הוא המטהר את בני ישראל, ובעזר אלהי ממעל יכולים להגיע גם למדרגה גבוהה של תשובה, תיובתא סגי המועיל על כל החטאים עוונות ופשעים.

והנה ישראל מאמינים בני מאמינים בסגולת הזמן הזה שמסוגל לטהר ולכבס הנשמה, ולזכות לתשובה גם על עבירות שקשה לשוב עליהם בזמנים אחרים, כי הקריאה בשבועות הללו מעורר הזמן שיהיה לנו רצון להטהר, וביותר הסגולה הוא בשב"ק פרשת משפטים, וכמ"ש מרן דו"ז וללה"ה ברב"ר יואל בפרשתן (עמוד קמה) דשבת קודש פרשת משפטים מסוגל לתשובה ולתיקון חטא זה כי הוא גמר מתן תורה, שכתוב בה שקבלו ישראל עליהם נעשה ונשמע, וכל המשפטים כתובים בה. ועוד יותר מסוגל השבת של פרשת משפטים, בשנה שמברכין בו החודש, כמבואר בספרי קודש שבשבת מברכין החודש מסוגל לתיקון חטא הידוע, וכאמרינו בתפלת יהי רצון ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ, שהכוונה בזה גם על הנשמות שנדחו על ידי חטא זה, וכל ניצוצי הקדושה הפזורים הם בחינת נשמות, ושייכים לקיבוץ נדחים כידוע, עכ"ד.

אוצר הגנוז

(המשך מעמוד א)

אמר אפילו אות א' מעצמו אלא הדברים שיצאו מפי המצוה כצורתן בלי שום שינוי אפילו אות א' יתירה או חסרה, ויש להפליא עליהם דהרי השכינה מדברת מתוך גונו של משה וא"כ גם במ"ת ה' מפי ד', וביותר יש להפליא דהרי התורה קדמה לעולם, ובב"ד פ"ח אמרו שקדמה לעולם אלפים שנה ותורה הכונה לתורה שלמה כל ה' חומשין, והאין נאמר דהדברים משה מפי עצמן אמרו, ועינין בזה"ק פ' ואתחנן רס"ה ע"א פ' הדברים.

ובנסהדרין צ"ט ע"א אמרו כי דבר ד' בזה זה האומר אין תורה מן השמים ואפילו אמר כל התורה כולה מן השמים חוץ מפסוק זה שלא אמרו הקב"ה אלא משה מפע' זהו כי דבר ד' בזה, ויעו"ש בפי"מ להר"מ ביסוד השמיני מה"יג עיקרים שהרחיב הביאור.

אח"כ הביא מהג"ר פ' תשא שכתב על דרשת חז"ל מאת ידיהם ואת רגליהם דבבת אחת ה' מקדשם דא"כ אין לרוחן הידים תחלה ואח"כ הרגלים כמשמעות הכתוב ירחצו ידיהם ורגליהם דמעלין בקודש והר"ל להקדים הרגל ואח"כ היד כמו שהוא עושה בתפילין שמעלה בקודש אלא כא' ה' מקדש, מזה ראי' דהעלין קודם במעלה ולולי הכתוב הר"ל להקדים רחיצת הרגל כדי שעלה מהתחתון לעלין ולפ"ש"מ, ובעיקר דברי הג"ר אכ"י תמה מגמ' מפורשת שבת ס"א ע"א מובא ג"כ במג"א סימן ב' ס"ק דלענין רחיצה וסיכה יש להקדים הראש ויד ימין תחלה ואפי' כשמקדשן בב"א, נמצא מקדש את הידים תחלה, ועיקר הכונה דלא נימא שיקדשן נפרדות אתי לרבו"י שיקדשן בב"א, ובתומש מביא רש"י חן דבב"א ה' מקדש על הפסוק את ידיהם ואת רגליהם ומשמע לכאורה דמריבו ואת דרשינן זאת, ובשג"א סי' מ"ח מביא קו' ע"ז ממגילה ב' ע"ב דאמרינן אתא את ופסיק, ולי קשה עוד דמצינו בתגובה י"ב ע"ב מ"ד דאתי את להקדים ועירש בשג"א לבנו, ובתת"ס אר"ח סי' קצ"ד מתרצי דעיקר הלימוד דבב"א ה' מקדש מפסוק ה' דכתבי ורחצו ידיהם ורגליהם בלי את ביניהם, ועוד תרצי יעירש ובזבחים י"ט ע"ב פרש"י ד"ה מניח, כפי הגהות הב"ח הלימוד לב"א מדכתבי ירחצו, וכ"ז דלא כהג"א ולולי הריבוי דבעינן בב"א היו צריכים לקדש הידים תחלה. עוד הביא מש"כ בביאורי מהר"א ע"ה"ת מבעל תה"ד בפ' בא ע"ה"כ והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות שכתב וז"ל דרך אם בנתינה כלומר שתדבק האזנב על הקיר בדם אז ונתנו תחלה על המזוזות ולא על המשקוף לפי שהוא מקודש ביותר כדאשכחן גבי תפילין ש"ר דחמירי מה"ט משי' וכשמדבקים הדם בקיר א"א שלא יחזור וידבק באזנב וכשנתנו אח"כ על המזוזות מוריד מקיח לקדושה קלה, אבל בהגעה כלומר בזריקה ודאי המשקוף קודם עכ"ל הרי דדבר שמצותו למעלה מקודש יותר ממצותו למטה.

ובמכילתא מפורש שם דשני הכתובים באו ללמד דאם הקדים זל"ז כשר, ולדברי התה"ד מוכרחים לומר נהי דאם הקדים למשקוף כשר אבל צריך לעשות כן בהגעה ע"י זריקה, ועינין בבחי' שם.

ויש מקוה אחר לזה והוא מיר' הוריות רפ"ג ע"ה פ' והקמת את המשכן כמשפטו וכי יש משפט לעצים אלא קרש שזכה לינתן בצפון ינתן בצפון בדרום ינתן בדרום, והמהר"ל בה' סוכה מביא שראה מרבו מהר"ש שהי' מסמן הדפין למחיצת הסוכה אב"ג כדי לראות סדר עמידתם שלא לשנותם משנה לשנה, ונראה שמקורו מירושלמי הנז', ובמג"א סי' ח' סק"ו מביא בשם השל"ה אודות עטרה לטלית מכת היר' הנז' והאר"י לא ה' מקפ"י ע"ז, וטעמו י"ל כמש"כ הלבוש מובא בד"ח ה' ציצית ס"ק ס"ב, ועי"ל דציצית אין בגופה קדושה כמבואר סי' כ"א, משא"כ בעצי סוכה מפורש בסוכה ט' ע"א דכל ז' חל קדושה עליהם מה"ט סימן רבו של מהר"ל הדפין לסוכתו, ויחידו של המג"א סי' מ"ב סק"ב שנתפק א' נפסקה רצועה ש"י סמוך לקשר אם מותר להפוך ראש האחר למעלה ולעשות בו הקשר והחתיכה שהי' בו הקשר יוריד למטה אז נמצא דמורידו מקדושתו ולא הביא מיר' הנז' דאפי' במקום דהקדושה שוות אין לשנות ממקום שזכה בו, ובשע"ת העיר בזה יעירש ממילא גם בעץ חיים הדין כן.

והנה כ"ז בודאי אבל כשנתערבו ואינו יודע איזה ה' למעלה אפי' לדעת הבכ"ש מגילה כ"ז ע"ב שחולק על חידושו של הטו"ר באר"ח סי' קנ"ד סק"ז והוכיח דאין מורידין מקיח לקלה הוא אפילו אם אינו ראויה לתמורה עוד רק לקלה אעפ"כ אין מורידין והדין שתגנו, י"ל רק כשינכר שהורידה לקלה והוי בזיון ומוטב שתגנו, אבל בכה"ג שאין עליו היכר ששימש בה מקודם לתמורה י"ל דגם הוא יודה להטו"ר.

אולם בעמדנו על סף ימי השוכבי"ם, עלינו לעשות חשבון הנפש איך שעברו עלינו חלק גדול מימי השוכבי"ם ולא פעלנו כלום, איך אנו נראים, וכמה שפרנו את מעשינו, ויכול האדם ליפול ח"ו בסכך היאוש בראותו איך שהניח זמנים גבוהים כאלה בלי פעולה ותיקוני תשובה, ואיך יזכה להגיע לאיזה מדרגה של תשובה, אמנם כאשר זוכים לסייע ועזר אלהי ממעל, הרי הקב"ה הוא כל יכול וברגע אחד יכול לטהר לבבות בני ישראל ואין צריך לזה זמן גדול, וכל מה שאמרנו חז"ל על כמה ענינים שצריכים לזה זמנים מיוחדים לתשובה, זה רק אם עושה תשובה בכוחות עצמיות, אבל אם הקב"ה מסייע הרי הקב"ה הוא למעלה מן הזמן, נמצא דהתשובה שהקב"ה מסייע יכול להיות ברגע חדא ובזמן קצר, ויכולים לזכות לכל תיקוני תשובה "מיט א אמת'דיגע קרעכץ, א אמת'דיגע טרער", שופכים דמעה אמיתית להקב"ה, וכאשר הקב"ה רואה שהאדם רוצה באמת ליטור עצמו הקב"ה מסייע לו.

והשי"ת יעזור שזוכה לתשובה אמיתית בזמן הקצר שנשארו לנו עוד בימי השוכבי"ם, ויהיה לנו רצון וחשק שנרצה להטהר, ונזכה לעזר וסייעתא דשמיא מהקב"ה שסייע בידינו, ואז נזכה לתשובה שלימה ותיובתא סגי שמועיל כל כל חטאים עוונות ופשעים, השי"ת יעזור וטהר לבנינו לעבדך באמת, ונזכה לתשובה שלימה ואמיתית, ונזכה לביאת הגואל בהתרוממות קרן התורה וישראל ובהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.